

ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΟΙ ΥΠΟΘΕΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ

ΑΠΟ ΑΡΚΤΙΚΟ ΧΡΟΝΟ:

ΥΠΟΘΕΣΗ → παραμένει αμετάβλητη

ΑΠΟΔΟΣΗ → αλλάζει

Για να βρούμε το είδος ακολουθούμε την εξής διαδικασία:

α. Παραλείπουμε το ρήμα εξάρτησης

β. Μετατρέπουμε την απόδοση σε κύρια πρόταση κρίσεως ή επιθυμίας ή σε ευθεία ερωτ. πρόταση με βάση τους κανόνες μετατροπής του πλάγιου λόγου σε ευθύ που έχουμε μάθει

γ. Συσχετίζουμε την απόδοση που βγάλαμε με την αμετάβλητη υπόθεση που έχουμε και ως προς την εκφορά και ως προς το νόημα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ:

πραγματικό: Συμβουλεύω ὑμῖν ἀπελθεῖν, εἰ βούλεσθε.
(Ε.Λ.: Εἰ βούλεσθε, ἀπέλθετε)

μη πραγματικό: Ἴσμεν Φίλιππον, εἰ τότε ταύτην ἔσχε την γνώμην, οὐκ ἂν κτησάμενον τοσαύτην δύναμιν
(Ε.Λ.: Εἰ τότε ταύτην ἔσχε την γνώμην, οὐκ ἂν ἐκτήσατο τοσαύτην δύναμιν.)

προσδοκώμενο: Ἦν πέμψητε με, οἶομαι ἂν ἐλθεῖν καὶ τριήρεις ἔχων καὶ πλοῖα.
(Ε.Λ.: Ἦν πέμψητε με, ἔλθοιμι ἂν καὶ τριήρεις ἔχων καὶ πλοῖα.)

αορ. επαν. Ἠγεῖται ἀμαρτάνειν τοὺς πολίτας, ἐάν ταῦτα πράττωσι.
παρόν – μέλλ. (Ε.Λ.: Ἀμαρτάνουσι οἱ πολῖται, ἐάν ταῦτα πράττωσι.)

απλή σκέψη Βρασιδᾶς ἠγεῖται οὐκ ἂν περιγενοῦσθαι, εἰ δείξειε τοῖς ἐναντίοις τήν ὄπλισιν τῶν μεθ' ἑαυτοῦ.
(Ε.Λ.: Οὐκ ἂν περιγενοίμην, εἰ δείξαιμι τοῖς ἐναντίοις τήν ὄπλισιν τῶν μετ' ἐμοῦ.)

αορ. επαν. ἄπαντες γινώσκουσι ὅτι, εἴ τινας θορυβουμένους αἰσθοῖτο Κῦρος, το αἴτιον τούτου σκοπῶν κατασβεννύναι
παρελθόν τήν ταραχήν ἐπειράτο.
(Ε.Λ.: Εἴ τινας θορυβουμένους αἰσθοῖτο Κῦρος, το αἴτιον τούτου σκοπῶν κατασβεννύναι παρελθόν τήν ταραχήν ἐπειράτο.)

ΑΠΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΧΡΟΝΟ

χρήσιμες παρατηρήσεις:

1. Δεν μεταβάλλονται στην υπόθεση τους αν και εξαρτώνται από ρήμα ιστορικού χρόνου:

- το μη πραγματικό (εἰ + οριστική ιστορικού χρόνου)
- η απλή σκέψη (εἰ + ευκτική)
- η αορ. επαν. στο παρελθόν (εἰ + ευκτική επαναληπτική)

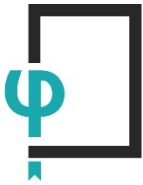
2. Η αναγνώριση των άλλων τριών υποθετικών λόγων επιτυγχάνεται:

α. από το νόημα τους

β. από το χρόνο της απόδοσης τους (είτε είναι ευκτ. πλ. λόγου, είτε απαρ., είτε μετοχή)

γ. από την ύπαρξη επαναληπτικού χρονικού προσδιορισμού ή αόριστης αντωνυμίας οπότε έχουμε συνήθως αόριστη επανάληψη. (ἄει, διά βίου, τίς)

δ. εξάρτηση από δοξαστικό ρήμα (συνήθως απλή σκέψη του λέγοντος)

ε. όπου έχουμε υποθετικό ή αοριστολογικό ἄν + υποτακτική έχουμε προσδοκώμενο ή αόριστη επανάληψη στο παρόν - μέλλον

ΠΡΟΣΟΧΗ: όταν η απόδοση του προσδοκωμένου και της αόριστης επανάληψης στο παρόν – μέλλον ταυτίζονται έχουμε:

- α. προσδοκώμενο → όταν δηλώνεται κάτι που θα γίνει μια φορά
- β. αορ. επ. παρ.-μέλλ. → όταν δηλώνεται κάτι που θα γίνει πολλές φορές

στ. τους υποθετικούς λόγους με απόδοση δυνητικό απαρέμφατο ή δυνητική κατηγορηματική μετοχή τους αναγνωρίζουμε με βάση την υπόθεση

- α. εἰ + οριστ. ιστορικού χρόνου → μη παραγματικό
- β. εἰ + ευκτική → απλή σκέψη του λέγοντος

ζ. είναι δυνατόν η οριστική ή υποτακτική της υπόθεσης να παραμείνει ανεπηρέαστη, παρόλο που το ρήμα εξάρτησης είναι ιστορικού χρόνου.

η. η αναγνώριση ενός εξαρτημένου υποθετικού λόγου είναι πιο εύκολη αν τον τρέψουμε σε ευθύ.

ΜΟΡΦΕΣ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΟΥ ΥΠΟΘΕΤΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ (από ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΧΡΟΝΟ)

ΕΙΔΟΣ	ΥΠΟΘΕΣΗ	ΑΠΟΔΟΣΗ	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
1. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ (ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ με σημασία προσδοκωμένου)	εἰ + ευκτική πλάγιου λόγου (συνήθως) μπορεί και να παραμείνει η οριστική , όταν δεν δηλ. έντονη υποκειμενικότητα	1. Ειδική πρόταση με ευκτική πλάγιου λόγου.(συνήθως) 2. Πλάγια ερωτ. πρόταση με ευκτική πλάγιου λόγου.(συνήθως) 3. Ειδ. απαρέμφατο με ή χωρίς ἄν 4. Κατηγορηματική μετοχή με ή χωρίς ἄν 5. Τελικό απαρέμφατο	1. Ἐλεγον ὅτι, εἰ ταῦτα πράττοι, οὗτος συμμάχους ἔχει ἡμᾶς. (Ε.Λ.: Εἰ ταῦτα πράττεις, συμμάχους ἔχεις ἡμᾶς) 2. Παρῆνουν οἱ ἀφιγμένοι, εἰ μὴ σφίσι πιστεύουσι. κατασκόπους τινὰς πέμψαι. (Ε.Λ.: Εἰ μὴ ἡμῖν πιστεύετε, κατασκόπους τινὰς πέμψατε) 3. Ξενοφῶν ἐκέλευε τοὺς στρατηγούς, εἴ τι βούλοιντο, εἰπεῖν. (Ε.Λ.: Εἴ τι βούλεσθε, εἴπετε.)
	εἰ + ευκτική μέλλοντα	ευκτική μέλλοντα	1. Ἀγησίλαος προεῖπεν τούτοις ὅτι, εἰ μὴ ἐκπέμψοιεν τοὺς Ἀργείους, πόλεμον ἐξοίσει πρὸς αὐτούς. (Ε.Λ.: Εἰ μὴ ἐκπέμψετε τοὺς Ἀργείους, πόλεμον ἐξοίσω πρὸς ὑμᾶς.)
2. ΜΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ	εἰ + οριστική ιστορικού χρόνου (αμετάβλητη)	1. Ειδική πρόταση με δυν. οριστική 2. Πλάγια ερωτ. πρόταση με δυνητική οριστική 3. Δυνητικό ειδικό απαρέμφατο 3. Δυνητ. κατηγορηματική μετοχή	1. Ἀπαγγέλλετε Ἀριαίφ ὅτι, εἰ μὴ ὑμεῖς ἦλθετε, ἐπορευόμεθα ἂν ἐπὶ βασιλέα. (Ε.Λ.: Εἰ μὴ ὑμεῖς ἦλθετε, ἐπορευόμεθα ἂν ἐπὶ βασιλέα.) 2. Καὶ δοκῶ, εἰ μὴ πρότερος ἐωράκειν αὐτὸν ἢ ἐκεῖνος ἐμέ, ἄφωνος ἂν γενέσθαι. (Ε.Λ.: Εἰ μὴ πρότερος ἐωράκειν αὐτὸν ἢ ἐκεῖνος ἐμέ, ἄφωνος ἂν ἐγενόμην.)

